

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Jesus Christus Dei F nascitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

primum Judæi externum regem cœperunt habere. Etenim jam, adventante Christo, necesse erat, ¹ secundum vaticinia prophetarum, suis eos ducibus privari, ne quid ultra Christum expectarent.

XXXIX. ² Sub hoc Herode, ³ anno imperii ejus tertio & xxx. ⁴ Christus natus est, Sabino & Rufino consulibus VIII. Kalend.

mus ille Aristobulum pontificem, admodum adolescentem; mox Hyrcanum ex Parthis allectum; postremo quicquid de Hasmonæorum sanguine supererat, extinxit sustulitque. Neque melius actum cum septuaginta senibus est, qui assessores magni concilii erant, quod Sanhedrin appellant. Ita submotis omnibus, unde metus aut periculum erat, paulatim insurgere, atque ex magno imperio usurpare licentiam cœpit. Patria enim Judæorum instituta mutavit, nova invenit, multa contra leges fecit: de qua re sic loquentem audire Iosephum libet: *Ξενισμός επιτηδύμασιν ὑποδιέφθερε την παλαια κηλίσασιν, ἀπαρξείρητον ἔσαν ἐξ ὧν ἔ μικροὶ κὴ πρὸς τ' αὐτοῖς χρόνον ἠδὲ κήθησιν, ἀμεληθέντων ὡσαύτως ἐπὶ την ἀσέβειαν ἢ τὸς ὄχλους.* Cyprius. Externum regem vocat, non Judæum, sed Idumæum. Aut externum sive alienum à regno. Non enim erat è stirpe Davidis, nec ex genere sacerdotali. Eusebius in Chronico, *siquidem Herodes post eum (Antigonum) à Romanis constitutus est princeps alienigena, & nihil omnino pertinet ad Iudæam.* Quod intelligentiam habet ex superioribus. Alioqui durum est illud, *nihil omnino pertinet ad Iudæam.* Drus.

¹ Secundum vaticinia prophetarum.] Nam Jacob patriarcha propheta erat, cujus illud *πολυτρόχηρον*, non recedet sceptrum de Iuda, &c. Quod induxit nonnullos ut crederent Herodem Messiam esse. Hos Herodianos appellant. Quanquam Herodiani videntur potius fuisse milites Herodis, ita dicti ut Herculianos dicimus & Iovianos & Theodosianos. Priorem sententiam tuerur

Hieron. adversus Luciferianos cap. 8. his verbis, *Herodiani Herodem regem suscepere pro Christo.* Alibi eam castigat, Latinorum commentum esse dicitans. Drus. Tertullianus in hæreticorum enumeratione, *Cum his etiam Herodianos qui Christum Herodem esse dixerunt.* Paria habet de his Epiphanius, quibuscum convenit vetus ad Persium Scholiastes: *Herodes apud Judæos regnavit tempore Augusti in partibus Syriæ. Herodiani ergo diem natalem Herodis observabant, ut etiam sabbata, quo die lucernas accensas violis coronatis in fenestris ponunt.* Grotius.

² Sub hoc Herode.] Qui Magnus cognominabatur ad differentiam aliorum. Ebræi scribunt Orodes & Herodes. Quæ scriptura nominis invenitur etiam in Appiano. Drus.

³ Anno imperii ejus tertio & xxx.] Sulpicius peccat in annis Herodis designandis, sed mitius quam alii. Nam cum annum xxxiiii. Herodis componat cum consulatu Sabini & Rufini, qui est Julianus xlii. Olympiadis cxciv. primus, necessario conjicit initium Herodis in consulatum L. Gellii Poplicolæ & M. Coccei Nervæ, adeoque in Julian. x. Olympiadis cxxxxvi. primum. Ubi *μετὰ χρονισμός* quadriennii, ratione prima Epochæ Herodis, anni ratione secundæ. Spanhemius.

⁴ Christus natus est, Sabino & Rufino consulibus.] Pontifice Joazaro. Nicephor. Triennio ante æram communem Christi natalem figit Sulpicius, si respiciamus characterem consulum. Consulatus enim Sabini & Rufini, vel Rufi, qui aliis Calvisii, & Passieni, quia utrumque nomen obtinuerunt, incidit in Julianum xlii. Olymp. cxciv. primum,

¹ VIII. Kalend. Januarias. Verum hæc quæ Euangeliis, ac de-
² inceps Apostolorum actibus, continentur, attingere non
 aufus, ne quid forma præcisi operis, rerum dignitatibus di-
³ minueret, reliqua exequar. Herodes, post nativitatem
⁴ Domini, regnavit ² annos IIII. Nam omne imperii ejus
⁵ tempus ³ VII. & XXX. anni fuerunt. Post quem ⁴ Archelaus

Tetrar-

rum, Cycl. Sol. VI. Lun. XVII. Lit. G. Proinde triennium interjectum inter hanc sententiam & æram communem, figitur in Juliano XLV. Olympiad. CXIV. quarto. Sed annus nati Christi exacte definiri nulla auctoritate potest, ut ex omnium, quæ plurimæ, sententiarum scrutinio patet. Maxime probabile videtur Christum natum ante XLIII. Julianum, adeoque æram Dionysiacam, qua hodie utimur, *μὲν ἡχογισμῶν* triennii ad minimum peccare. Utrum vero XLII. Juliano an XLI. natus fuerit Servator noster, illud nullis indicibus solidis ex historia veteri erui posse, adeoque non inter *ἄποργα* tantum, sed *ἄποργα* prorsus, referendum censeo. *Sphanhemius*. Quem de æra Christiana disputantem vide II. Dub. Euangel. I. 2. 3. Petrum I. Eclog. Chronolog. 15. & 4. 17.

I VIII. Kalend. Januarias.] Scaliger in Eusebium: *Omnia ecclesia in partibus Orientis, seculo Eusebii & antecedenti & sequenti, credidit Christum natum VIII. Eid. Januarii.* Nisi erratum est operarum aut properantis calami, alia fuit hac de re Orientalium ecclesiarum, & alia Occidentalium opinio. *Drus.* Epiphanius: *ἡ ἐν ὄντι εἰδὸν Ἰανουαρίων.*

2 Annos IIII.] Annus emortualis Herodis incidit ex mente Sulpicii, non, ut vult Torneilius in annum Christi v. sed potius in primum Coss. C. Jul. Cæs. & Emilio Paulo, adeoque in annum Julianum XLVI. Olymp. CXV. primum. Relegatio Archelai, quæ contigit Juliano LI. nono anno in principatu completo, eandem supputationem erroris convincit, ut alia prætermittamus. Designatio certa periodi Herodis, *καὶ τρι*

ἐν ἄποργα. Mea tamen sententia, maxime ad veritatem accedere videtur Klepperus, & minoribus incommodis urgeri posse, qui Herodem obiisse contendit XLII. Juliano. *Sphanhem.*

3 VII. & XXX. anni.] Sic Eusebius, Josephus, Gorionides & alii. *Chronicon templi secundi, vixit Herodes postquam occidisset Antipatrum filium suum octo dies & mortuus est. Omne autem tempus regni ejus quadraginta anni.* *Drusius.* Josephus interdum XXXVII. interdum XXXIV. annos ei tribuit, respectu duplicis Epochæ, quarum una ab impetrato Romæ, altera ab occupato Hierosolymis regno ducitur, ut supra dictum. Sic geminæ hujus radicis respectu, quamvis præter mentem Josephi, alii XXXVII. alii XI. annos Herodi adscribunt. Sed exacta periodus Herodis, definiri non potest. Josephus terminis indefinitis illum *ἡ δὲ ἐτῶν ἐξ ὀκτὼ μηνῶν & ἡμερῶν ἐξ ὀκτὼ μηνῶν* deceisse scribit. Unde alii, supervivisse Christo bimestre, alii trimestre, alii annum, alii biennium, alii triennium, alii quadriennium, Baronius etiam octennium, volunt. *Sphanhem.*

4 Archelaus Tetrarcha.] Ducem vocat Eusebius: ut Ethnarcham Josephus lib. 17. 13. *Caesar paucis post diebus Archelaum non regem declaravit, sed, dimidia parte ditionis, quæ Herodis fuerat, ei concessa, Ethnarcham eum constituit: regnum quoque pollicitus, quamprimum ille se tali honore dignum redderet.* Potest etiam Toparcha dici. Nam in secundo belli Judaici cap. IX. portionem ejus idem Josephus *ἑπὶ τριῶν* appellat. *Drusius.* Quod vero Drusius dicit, se regnum Archelao tribuere non ausum, Josephum sequi-

Tetrarcha ¹ annis IX. ² Herodes ³ annos XX. & IIII.

XL. Hoc regnante, ⁴ anno regni octavo & decimo, ⁵ Dominus crucifixus est, ⁶ Fusio Gemino & Rebellio Gemino, Confu-

sequitur. Nam exertim Matth. II. 22. ἀπέστειλε ἵνα ὄψῃ Ἀρχελάου βασιλεύοντος ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου ὁ πατερός αὐτοῦ. Contra Josephus titulum regni ei ab Augusto adjudicatum dicit, a quo Ethnarchæ datum. Matthæus βασιλεία, more Orientis, vocat Principem quemvis. Sic & Eusebius de Archelao, ut regere loquitur. Horn.

1 Annis IX.] Eusebius, Archelaus nono anno regni sui in Viennam urbem relegatur. Josephus autor hoc accidisse anno principatus Archelai decimo. Vide Archæologum libro 17. cap. 15. Dru-
sius.

2 Herodes.] Hic est ille qui Philippi fratris uxorem in matrimonium accepit, & Johannem Baptistam, qui cum propterea reprehendebat, occidit. Quam historiam aliter Evangelistæ, aliter Josephus narrat. Pro Evangelistis facit Historia Ebraica, cap. LXIII. Herodes Antipas occidit multos ex sapientibus Israël, & in his Johannem sacerdotem magni, propterea quod dixisset, non licet tibi ducere uxorem fratris tui Philippi. Hic est Johannes ille qui baptisatus fuit. Sed & Chronicon templi secundi, Herodes accepit uxorem Philippi fratris sui, quæ ei genuerat duos filios. Quem ob hanc abominationem redarguit R. Jochanan sacerdos magnus. Ideo percussit & occidit eum Antipas. Vide Josephum 17. 7. Dru-
sius.

3 Annos XX. & IIII.] In Sulpicio Sigonii xxx. & IIII. Nescio an mendum sit operarum. Inuit autem Herodes Antipam Tetrarcham Galilææ, quem Cæsar perpetuo damnavit exilio apud Lugdunum urbem Galliæ. Autor Chronici templi secundi: Octavianus Augustus regnare fecit Antipam fratrem Archelai pro eo, vertitque nomen ejus in nomen Herodis. In Historia Ebraica est xx. & I. ex qua emendabis Chronicon

templi secundi, in quo N° II, pro ΝΙΖΙ.
Dru-
sius.

4 Anno regni octavo & decimo.] Quo tempore Christus agebat annum xxxi. incidit autem hic annus in annum mundi 5232. secundum supputationem Eusebii, quem Sulpicius nunc secutus mihi videtur. Dru-
sius.

5 Dominus crucifixus est.] Tacitus xv. Annal. Auctor nominis ejus Christus, qui Tiberio imperitante, per procuratorem Pontium Pilatum, supplicio affectus erat. Jesum autem Talmudicum alium esse à Jesu Nazareno, prolixè contra Judæos & alios, ostendit Schickardus in Tarich. Cæterum locus Josepho insertus xviii. Ant. 4. de Jesu Christo, Ἰησοῦς οὐλοῦται ἐστίν. Spanhem. De cruce, post omnes alios, vide Illustrem & incomparabilem Salmasium, in epistolis ea de re nuper editis.

6 Fusio Gemino & Rebellio Coss.] Variæ veterum opiniones fuerunt de intervallo τῆς πολλῆς αἰῶνος Domini, quod reprehendi posse, idque recte atque ordine, putarunt per Paschata, quæ intercesserunt à Baptismo illius ad σαυρώσιμον. Alii enim tria, alii quatuor, alii quinque celebrata fuisse à Christo Paschata post Baptisimum opinantur: Nos iis accedimus, qui duo tantum numerant: quæ in sententia fuerunt, Clemens Alexandrinus, Lactantius, B. Augustinus, B. Hieronymus, apud eundem Hieronymum Commentariis in cap. ix. Danielis. Julius Africanus in quinto Temporum: Atque exinde usque ad annum quintumdecimum Tiberii Cæsaris, quando passus est Christus, numerantur anni sexaginta. Hunc annum suis signat Consulibus Tertullianus Libro adversus Judæos cap. VIII. Passio hujus exterminii intra tempora septuaginta hebdomadum perfecta est sub Tiberio Cæsare, Coss. Rubellio Gemino & Fusio Gemino, mense Marcio, tempo-

2 Consulibus. A quo tempore, usque in Stiliconem Con-
 3 lem, sunt anni ¹ CCCXXII. Apostolorum actus Lucas
 edidit, usque ² in tempus, quo Paulus Romam deductus est,
 3 Nerone imperante: qui, non dicam regum, sed omnium
 hominum, & vel immanium bestiarum fordidissimus, di-
 gnus extitit, qui persecutionem in ⁴ Christianos ⁵ primus
 inciperet: nescio an & postremus ⁶ explerit: siquidem opi-
 nione multorum receptum sit, ⁷ ipsum, Antichristum ven-
 turum.

temporibus Pasche, die octavo Kalendarum
 Aprilium. Eum annum se reperisse glo-
 riabantur Tessareskædecatitæ in Actis
 Pilati apud Epiphanium: ἀπὸ τῆς ἁκ-
 τῶν δὴθεν Πιλάτου ἀρχῆς (τῆς ἀ-
 κελθείας δεικνύου, ἐν οἷς ἐμφέρει)
 τῆς αὐτῆς ἡμέρας Καλαυδῶν Ἀπειλλίων
 τῆς σωτήρος πεπονθέναι. Atque id ve-
 rum nobis videtur Christum passum
 esse anno quintodecimo Tiberii Cæsa-
 ris, duobus Geminis consulibus, cum
 annum ageret tricesimum primum, sive
 Dionysianum vicesimum nonum, anno
 Orbis conditi termilleesimo nongentesi-
 mo septuagesimo octavo, CycloSolis X,
 litera Dominicali B. Petit. Vide eum 1.
 Ecl. Chronol. xi. Pontifice Caipha.
 De quo Selden. 1. de success. xii. Pro
 Rebellio, Drusus habet Rubillio. Scriptio
 nostra verior, ut ex Fastis patet.

I CCCXXII.] Demptis quinque, Si-
 gonius reponit CCCXXII: quibus additi
 anni XXXIII. efficiunt cccc. In quem an-
 num Christi diximus incidere consula-
 tum Stiliconis. Drus. X in V. versa nu-
 meri plane congruent. Sigonius.

2 In tempus quo Paulus Romam dedu-
 ctus est.] Ab A. C. XXXIII ad LVIII. qui
 numerus est annorum XXVI. Sigon.

3 Nerone imperante.] De quo Suetoni-
 us & Tacitus. De eodem Euty chius
 in Originibus Ecclesiæ Alexandrinæ:

وكان رجلا سويدا جدا
 ردي السيرة, Hoc est, vertente
 Seldeno: Homo in consilii & vita insti-
 tuenda ratione improbissimus.

4 Christianos.] Discipuli, qui prius
 Nazarej dicebantur, vocati sunt primum
 Christiani Antiochiæ, Act. xi. 26. &
 appellatio à Christo, non ab unctio-
 ne spirituali. Nam ab ea Christi vocantur,
 non Christiani. Ut ab Augustino Augu-
 stiniani: sic à Christo Christiani.
 Theodoretus in Genesim, quæstion 47.
 Ἡμεῖς ἵ Ἐ δειπότες Χριστὸς αὐτο-
 γρηλας Χριστιανοὶ καλεσμεθα. Hos pa-
 gani per imperitiam Christianos appel-
 labant. Sic Christus dicebant pro Chri-
 stus. Tacitus Judæos, Christo duce tu-
 multuantes, Roma expulit. Drus.

5 Primus inciperet.] Nam Claudius
 eos urbe tantum expulerat. Suetonius,
 Tacitus, alii. Tertullian Consulate com-
 mentarios vestros, in illis reperietis Nero-
 nem primum in hanc sectam tum maxime
 Rome orientem, Casariano gladio ferocisse.

Drusus. Euty chius: وهو اول من
 اهاج علي النصاري الشر
 والبلا, Qui primus fuit gravissimo-
 rum in Christianos malorum author. Vide
 & Euseb. Hist. 6. & in Chronico. Oro-
 sium 7. 5. Tertullian. Apolog.

6 Explerit.] Id est, expleturus sit.
 Sigon.

7 Ipsum Antichristum venturum.] Ea-
 dem fuit opinio quorundam Christia-
 norum de Domitiano, cui cognomen-
 tum Neroni fuit, qui savitia Neronem
 vel æquabat vel superabat. Unde alter
 Nero & Nero Calvus convicio populi
 vocabatur. Hieron. Dan. 11. Multi no-
 strorum putant, ob savitia ac turpitudinis
 magis